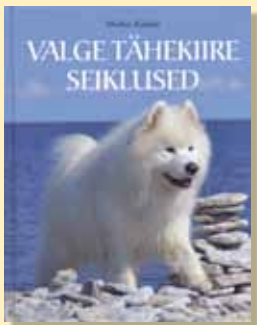

Nr 1

Jaunar 2014

TRÄHKE

Käes on jaanuar ning maha on sadanud selle aasta esimene lumi. Hommikul käisid lapsed ja mätsisid sellest kokku lumememme: mustad silmad, must suu, nägu ümar nagu kuu! Aga käes on lumememmel – hambahari!

Mida lumememm ütleb, kui pastat harjale paneb?

Ootame sinu naljakaid vastuseid kuni 17. jaanuarini meiliaadressile taheke@taheke.ee või Tähekese toimetuse aadressile Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks Ilmar Tomuski raamat „Kriminaalne koolipapa“ ja Marko Kalduri raamat „Valge Tähekiire seiklused“ kirjastuselt Tammerraamat.

Eelmisel korral tahtsime teada, mida mõtleb aknalaua istet võtnud päkapikk.

Võiduvastused:

Päkapikk mõtleb: „Huvitav, kas ma olen selles majas juba käinud?“

Markus Saare, 7 a, Pärnumaa

„Hmm ... Mida küll lapsele sussi sisse panna? Äkki paneks koera või kassi?!“

Romi Marta Helder, 7 a, Tallinn

„Vanasti olid ikka suved soojemad ja talved külmemad ning päkapikud näost sinisemad!“

Ann Abramson, 10 a, Kohila

Ann saab auhinnaks raamatu „Petro-nella õnneseen“, Markus raamatu „Hii-gelsuur naeris“ ja Romi Marta raamatu „Aisopose valmid“.

Palju õnne! Ahinnad tulevad posti teel.

TÄHEKE

Joonistanud Hillar Mets

Nüüd saab Tähekest lugeda ka iPadi tahvelarvutis!

Pildid liiguvad!
Kirjanikud loevad oma jutte ette!
Lahenda ise arvutis nuputusülesandeid!

Digi-Tähekest saab tellida koodiga:

SISUKORD

Luuletused <i>Milvi Panga</i>	4
Vorst ja kuu <i>Evar Saar</i>	5
Piia mulliloomad <i>Kairi Look</i>	6
Paks kustukumm <i>Andrus Kivirähk</i>	8
Hiir tolmuimejas <i>Dorothea Flechsig</i>	10
Võistlus <i>Jubejutud 2013</i>	12
Loodus <i>Porr – naljaka nimega lind</i>	14
Meisterdus <i>Kosmosehunt ja metsakutsu</i>	15
Intervjuu.....	17
Nali.....	18
Arva ära!.....	19
Iloni lmedemaa.....	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Toimetuse kolleegium: Jaanus Vaiksoo, Leelo Tungal,
Piret Raud, Kadri Tiisel

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Gudrun Heamägi

JUBEJUTTUDE VÕISTLUS LÕPPENUD!

Üle kahe aasta korraldas Täheke novembris laste algupärase jubejuttude võistluse, kus tänavu osales 381 last. Täheke jaanurinumbrist saab lugeda kõige noorema vanuserühma võidutöid. Ülejäänud auhinnatud jubejutud ilmuvad veebruaris ja märtsis. Kellel aga ootamiseks kannatust ei jätku, see võib kõik auhinnatud jubejutud leida Delfist Täheke internetiväljaandest.

TÄHEKE — VAHTSÕAASTAKUU 2014

Ühel ajal jaanuarikuu Tähekesega ilmus ka võrukeelse Täheke järjekordne (arvult üheteistkümnnes!) erinumber „Vahtsõaastakuu 2014“. Seoses sellega leiata ka meie ajakirjast 19 leheküljelt võru keele teemalise ristsõna. Vahtsõaastakuu Täheke number ei lähe müüki, vaid see jagatakse Võru instituudi kaudu kingiks neile lastele, kes õpivad koolis võru keelt. Võrukeelset Tähekest toetati kultuuriprogrammist „Vana-Võrumaa“.

SAAGE TUTTAVAKS — PETRONELLA

Kas tead, kes on Petronella Önneseen? See on üks vahva ettevõtlik tüdruk saksa kirjaniku Dorothea Flechsigi samanimelisest raamatust. Petronella armastab üle kõige maailmas loomi, aga lisaks sellele meeldib talle maailma avastamine, mille käigus juhtub naljakaid asju. Täheke avaldab ühe jutu kirjastuses Regio värskelt ilmunud raamatust.

Milvi Panga

LUMEVESKI PEREMEES

KÜLL SEAL ÜLEVAL ON KESKI,
KELLEST SÕLTUB LUMEVESKI
KIIRE TÖÖ- JA PUHKEAEG.
VESKI-JOMM SEAL KAEB JA VAEB,
MILLAL TULEB TUISUTUND,
MILLAL HÕLJUB RÄITSMELUND.

Milvi Panga

KUS ON TÕSTAMAA

MEIL MERI PIIRAB VIRUMAAD,
JÄRV JÄRVES KINNI JÄRVAMAAL.

ON SUURE MERE SÜLES MAA –
ME MERERIIK, ME SAAREMAA.

SEALT POLE KAUGEL HIIUMAA
JA KUSKIL KÜBE – KIHNU SAAR.

SUUR SUVI TULEB RÕKKAMA
JA REIBAS RAHVAS MATKAMA.

PAUN TURJAL, TEELE TÕTTAD JA
NÄED PEAGI, KUS ON TÕSTAMAA.

Milvi Panga

HÜPITUSLAUL

SÕSAR SÕTKUS SÕIRA.
SÕIR SAAB HEA VAID VÕIGA.
SEGAS SEKKA SEEMNEID,
NOH, NEID KIRPE – KÖÖMNEID.
EI VIIND ME SÕIRA SÕIME,
KÕIK ISE ÄRA SÕIME.

Evar Saar

VORST JA KUU

LINNART PIDI SÖÖMA SUPPI, AGA TA EI TAHTNUD. TA TAHTIS HOOPIIS VORSTI.

ISA LÕIKASKI LINNARTILE HÄSTI ÕHUKESE VIILU SUITSUVORSTI. LINNART HAMMUSTAS PAAR KORDA JA VORSTIST JÄI ALLES KAAREKUJULINE SERV.

LINNART VAATAS SEDA JA ÜTLES: „KUU!”

LINNART HAMMUSTAS VEEL ÜHE SUUTÄIE, VAATAS JA ÜTLES: „VÄIKE KUU!”

TA VÖTTIS VEEL ÜHE AMPSU. „KUUJUPP,” ÜTLES ISA.

LINNART HAMMUSTAS VEEL JA VAATAS. „KUUTÜKK,” ÜTLES TA.

LINNART HAMMUSTAS VEEL KORRA. „KUUKIVI,” ÜTLES ISA.

LINNART NAKITSES VEEL, NII VÄHE KUI VEEL SAI.

„KUUPURU,” ÜTLES TA. VÖTTIS VEEL ÜHE AMPSU JA ENAM EI JÄÄNUD MIDAGI JÄRELE.

„KUU SAI OTSA,” ÜTLES ISA.

„EI SAANUD,” ÜTLES LINNART JA NÄITAS PURUKEST PÖIDLAL.

„KUUBAKTER,” ÜTLES ISA.

„BAKTERIT MA KÜLL EI SÖÖ!” ÜTLES LINNART JA HAKKAS SUPPI SÖÖMA.

Joonistanud Katrin Ehrlich

A colorful illustration of a young girl with short, straight red hair and large, dark eyes, smiling slightly. She is in a bathtub, with a large pink bubble behind her head. To her left, a giraffe is leaning over the edge of the tub, its long neck and head reaching towards the girl. The water is light blue with many colorful bubbles in shades of pink, green, and blue. The background is a light, textured grey.

Kairi Look

PIIA MULLILOOMAD

Piia mõnules vannis ja mängis seebivahuga. Ta torkas ninaotsa vahu sisse, piilus end peeglist ja aevastas. Ninanöpsult liugles õhku sillerdav seebimull, lendles Piia pea kohal ja maandus täpselt šampoonipudeli servale. Plöksti, tegi mull ja läks katki. Ja mulli asemel istus äkki pudeli otsas väike kaelkirjak ja lehvitas.

„Tere õhtust!“ ütles kaelkirjak viisakalt ja hüppas uljalt vanniservale. „Loodan, et sa ei ehmatanud. Mina olen Kaarel. Kas hakkame sõpradeks?“

Piia uudistas kaelkirjakut ja naeratas. „Hakkame muidugi! Kas teid on seal veel?“

Ta nihkus uuele sõbrale lähemale ja tõstis ta ettevaatlikult sõrmeotsale.

„Ikka on,“ rõõmustas Kaarel ja istus Piia põidlale. „Sa pead meid ainult seebivahust välja puhuma!“

Seda ei pidanud Piiale kaks korda ütleva. Ta poetas sõbra vannilaevukesele ja võttis peopesale suure tõrtsu vahtu. See sillerdas nagu vikerkaar ja prõgises ootusärevusest.

„Puhu kõvasti!“ õpetas kaelkirjak vannist.

Piia puhus. Mull virvendas tasakesi kraanikausi poole ja lõhkes. Ja tõepoolest – kraanikausi äärel pikutas pontsakas ja sakris pesukaru.

„Hurraa!“ hüüdis pesukaru võidukalt ja hüppas püsti. „Läski õnneks! Ma pole juba ammu mullist väljas käinud.“ Ta uisutas mööda libedat kraanikausi serva peegli juurde ja sikutas topsist Piia isa hambaharja. „Mina olen Peeter, sõpradele Pets,“ teatas ta ja hakkas hambaharjaga selga pesema. „Küll on hea lõpuks puhtaks saada,“ seletas ta end nühkides õnnelikult. „Mulli sees on küll hea seebine, aga seljapesijaid on vähevõitu.“

Pesukaru pesi puhtaks ka Kaarli ja Piia. Vanniskäik oli see kord hoopis lõbusam kui muidu.

Kui ema Piiat hiljem kuivatama tuli, lõi ta suurtest üllatusest käsi kokku. „Küll oled sina ennast täna korralikult pesnud,“ kiitis ta tütart ja mässis Piia suurde pehmesse rätikusse.

Piia naeratas salapäraselt ja lehvitas torust alla libisevale seebiveele. Järgmisel korral kohtuvad nad jälle.

Renita Metsalu

SALL MAAKERALE

Vidri käis mardipäevani ilma sallita koolis.

„Ma koon sulle salli,” ütles vanaema.

„Ahah!” ütles Vidri ja vaatas, kuidas vanaema vardale pruuni lõngaga silmad löi.

Sallist hakkas juba natuke paistma.

„Vanaema, koo Miisule salli! Miisul on külm,” ütles Vidri pruuni salli vaadates.

„Hea küll,” ütles vanaema ja kodus Miisule salli.

Miisu pani salli kaela ja läks hiiri püüdma.

„Ma koon sulle nüüd salli,” ütles vanaema Vidrile.

„Ahah!” ütles Vidri ja vaatas, kuidas vanaema vardale roosa lõngaga silmad löi.

Sallist hakkas juba natuke paistma.

„Vanaema, koo kaelkirjakule salli!”

„Hea küll,” ütles vanaema ja mõõtis kaelkirjaku kaela.

Vanaema kodus kaelkirjakule salli.

„Aitäh!” ütles kaelkirjak, pani salli kaela ja läks jääkarule külla.

„Ma koon sulle nüüd salli,” ütles vanaema Vidrile.

„Ahah!” ütles Vidri ja vaatas, kuidas vanaema punase lõngaga silmad löi.

Sallist hakkas juba natuke paistma.

„Vanaema, koo Munamäele salli!”

„Hea küll!” ütles vanaema. „Too mulle korvist punast lõnga juurde!”

Munamägi pani salli kaela ja vaatas uhkelt üle Eestimaa.

„Ma koon nüüd sulle salli,” ütles vanaema Vidrile.

„Ahah, ütles Vidri ja vaatas, kuidas vanaema kollase lõngaga silmad löi. Sallist hakkas juba natuke paistma.

„Vanaema, koo maakerale salli!”

„Maakerale ei saa salli kududa.”

„Miks?”

„Maakeral pole kaela.”

„Koos siis peapael!”

„Hea küll,” ütles vanaema. „Too korvist kõik lõngakerad siia!”

Peapael sai valmis.

„Aitäh!” ütles maakeral ja pani peapaela endale pähe.

„Kas sul peeglit on?” küsis maakeral Vidrilt.

Vidri tõi peegli ja näitas maakerale.

Maakeral vaatas.

„Ilus,” ütles maakeral. „Aga ma ei näe tagantpoolt!”

Vidri lippas teisele poole maakeral ja hüüdis: „Siit on sama ilus.”

„Ahah!” ütles maakeral ja keeras pead uhkelt siia-sinna.

Vanaema ohkis ja heitis diivaneile pikali.

„Sel aastal ei koo ma enam ühtegi salli! Olen nii tüdinud.”

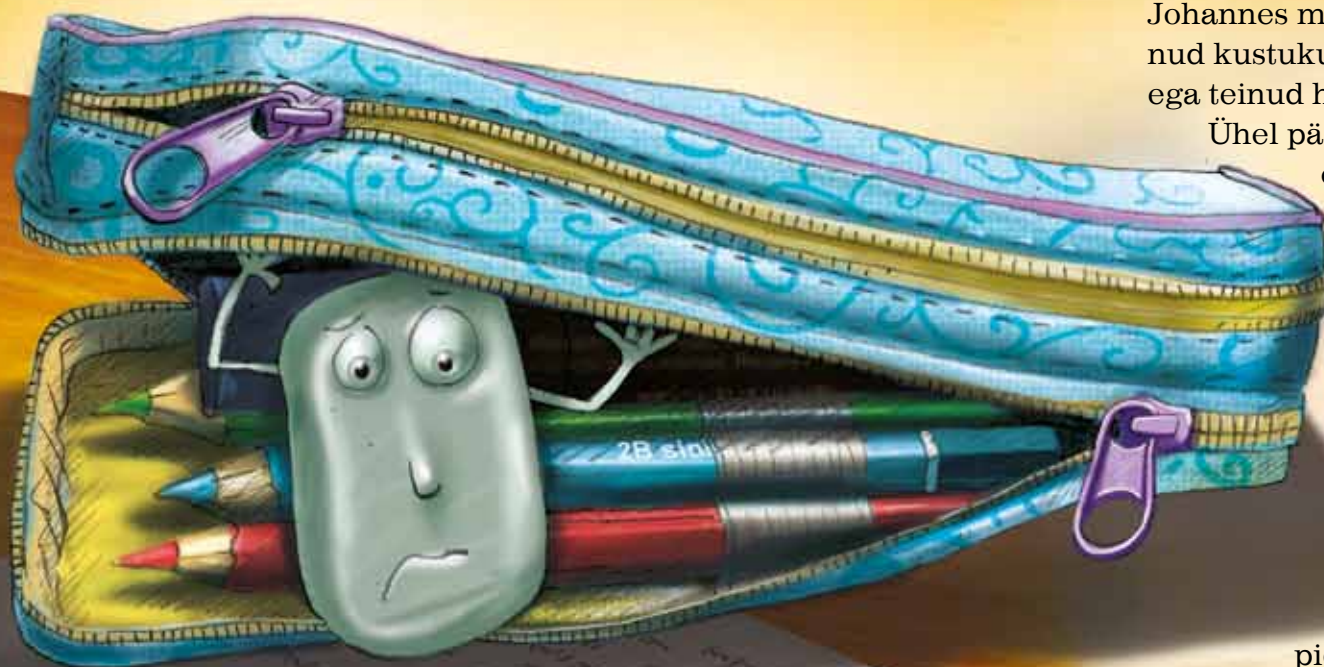
Vidri lippas palja kaela ja suure rõõmuga kooli.

Joonistanud Kristi Kangilaski

Andrus Kivirähk

PAKS KUSTUKUMM

Johannesel oli pinal. Pinalis olid harilikud pliiatsid, värvipliiatsid ja kustukumm.

Pinalit läks Johannesel koolis vaja. Harilike pliiatsitega Johannes kirjutas ning lahendas matemaatikaülesandeid. Värvipliiatsitega Johannes joonistas. Ainult kustukumm vedeles pinalis niisama, sest Johannes ei kasutanud teda kunagi. Tal

ei olnud lihtsalt tarvis midagi kustutada! Johannes oli nii hea õpilane, et kirjutas alati ilma vigadeta ja kui ta liitis või lahutas, siis ka alati õigesti. Mida sa siis ikka kustutad? Ka joonistamises oli Johannes meister, nii et ka selles tunnis ei pääsenud kustukumm pinalist välja. Muudkui istus seal ega teinud hommikust õhtuni mitte kui midagi.

Ühel päeval avastas Johannes, et kustukumm on justkui suuremaks läinud. Ta imestas väga.

„Vaata,“ ütles ta Rainile, oma pinginaabrile. „Minu kustukumm on kasvanud.“

Rain vaataski.

„Ta pole mitte kasvanud, vaid hakkab paksuks minema,“ arvas ta. „Sa lased tal liiga palju laiselda, anna talle ometi mingit tööd!“

Raini enda kustukumm pidi päevast päeva vaeva nägema, sest Rain tegi harjutustes alati palju vigu ning nühkis siis oma vihikut, nii et kummipuru tuiskas. Ka matemaatikas olid tema vastused tihti valed ja isegi joonistamistunnis kustutas ta sageli, sest esimese hooga tulid tema joonistatud inimesed väga varesse sarnased. Rain pidi nad kõik ära kustutama ja uuesti proovima. Sellepärast oli tema kustukumm peenike nagu kartulikrõps.

„Minul pole talle mingit tööd anda!“ kurtis Johannes. „Ega ma siis õigeid vastuseid maha ei hakka kustutama!“

„Aga sa proovi valesti arvutada,“ soovitas Rain.

Johannes katsuski, aga midagi välja ei tulnud, ta oli liiga tark. Kõik vastused olid ikka õiged, etteütlustes ei teinud ta ainsatki viga ja joonistused olid nii ilusad, et õpetaja viis nad lausa näitusele. Kustukummil polnud mitte kõige vähematki kustutada ja ta läks aina paksemaks.

Lõpuks ei mahtunud ta enam pinalissegi.

„Ära võta seda kolakat kooli kaasa,“ ütles ema. „Mis sa tast ilmaasjata tassid?“

„Ei, kustukumm peab koolis kaasas olema,“ vaidles Johannes. „Igal lapsel. Õpetaja ütles nii.“

Ning ta tassis kustukummi päevast päeva kotis, ehkki ei kustutanud temaga midagi.

„Ikka jube paksuks on ta sul läinud,“ vangutas Rain imestunult pead ja kaalus kustukummi käes. „Ohhoo! Ja kui raske!“

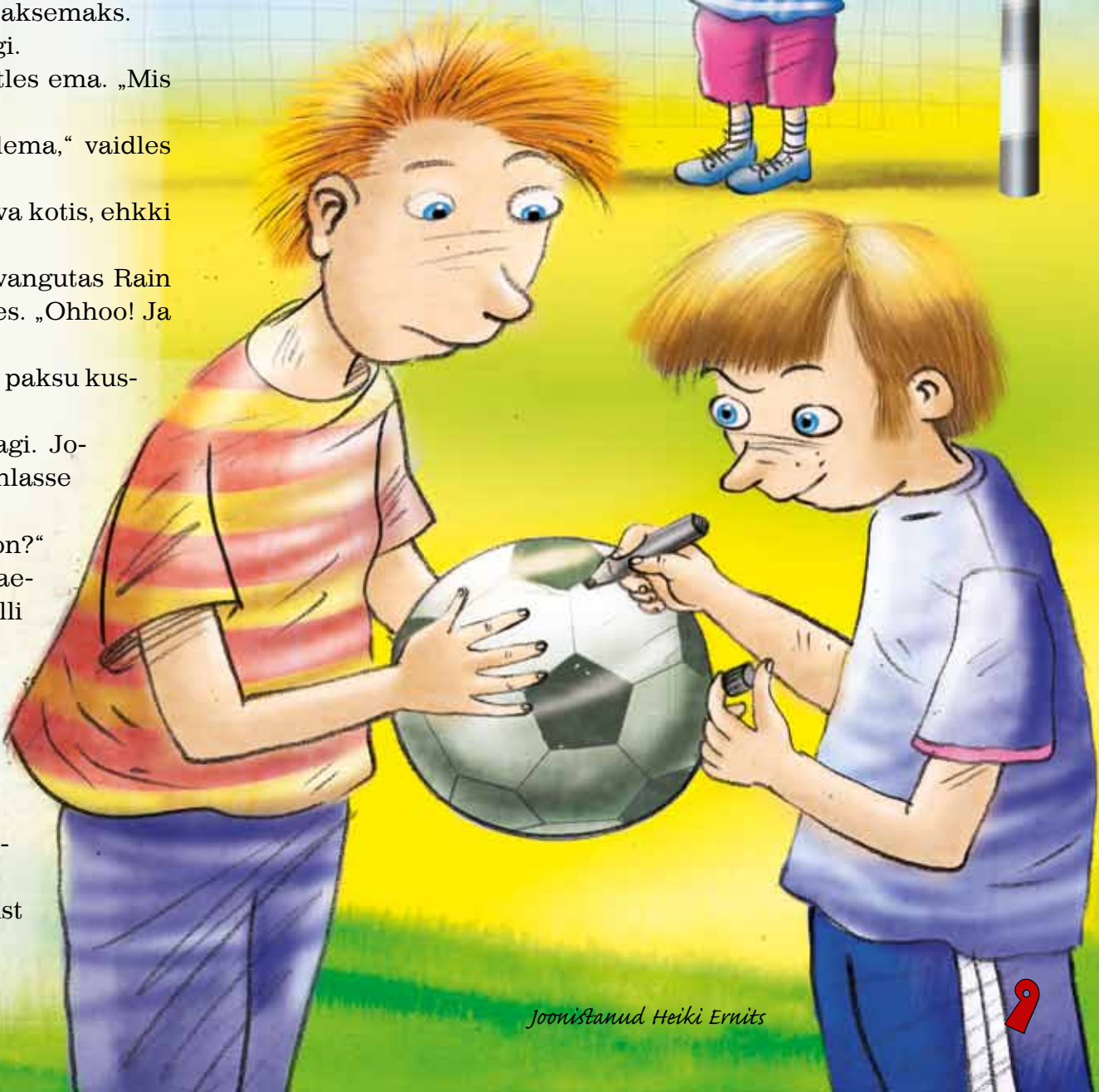
„Hirmus raske,“ kurtis Johannes ja pani paksu kustukummi ohates ranitsasse tagasi.

Viimaks ei mahtunud see enam sinnagi. Johannes pidi kustukummi kooli minnes kaenlasse võtma.

„Johannes, miks sul jalgpall kaasas on?“ küsis õpetaja teda nähes. „Anna see praegu minu kätte. Tunnis tuleb õppida, jalgpalli mängite pärast.“

Johannes silmitses oma paksu kustukummi – tõepoolest, see oli nii ümmarguseks läinud, et andis jalgpalli mõõdu välja küll! Johannesel oli hea meel. Ta oli endale ammu jalgpalli tahtnud! Pärast tunde mängisid nad Rainiga tükk aega ja Johannes lõi mitu väravat.

Lõpuks ometi oli paksust kustukummist midagi kasu.

Dorothea Flechsig

HIIR TOLMUIMEJAS

Katkend raamatust „Petronella Önneseen“

„Kas te tõesti arvate, et mul pole paremat teha, kui kogu aeg teie järelt koristada!“ pahandab Petronella ema. Tal on terve päev halb tuju olnud, sest tööd on alati nii palju ja ka nädalalõpul ei saa puhata. Täna pärastlõunaks on ta sõbrannad külla kutsunud, kuid enne on vaja veel poes käia, pesu pesta ja koristada.

Kui teised autoga poodi sõidavad, jääb Petronella üksi koju. Ta otsustab oma tööga koormatud ema pisut aidata ja tal maja koristamisel

abiks olla.

Petronella toob keldrikorruselt tolmuimeja ja tassib selle elutuppa. Ta seob suure köögipõlle ette ja hakkab koristama.

„Hopp, kiisu, ruttu diivanilt maha, mul on vaja siit tolmu võtta,“ ütleb Petronella hellelt oma kassile Mirale ja laseb ta terrassiuksest välja. Tema triibulisele kassile ei meeldi tolmuimeja kohe üldse mitte.

„Kuju jõudes on emal kindlasti hea meel,“ arvab Petronella ja torkab pistiku pesasse. Tolmuime-

jat enda järel vedades tõmbab ta hoolega põrandalt tolmu.

„Elutoa diivani alt saab kõige paremini ainult toruga imeda,“ arvab tüdruk ja võtab harja tolmuimeja toru otsast ära. Ta kükitab ja püüab parajasti diivani alt tolmu kätte saada, kui äkki käib PÕMM ja midagi kukub ta selja taga põrandale.

„Oh häda! Nüüd läks suur lillevaas ümber. Õnneks ei läinud see katki.“ Petronella tõstab vaasi kiiresti püsti. Vaip on lilleveest parajalt märg.

„Kõigepealt imen tolmu ära ja siis vaatan, mida veeplekiga teha,“ mõtleb Petronella.

„Diivaniaalust just

väga tihti ei koristata,” nendib tüdruk. Just sel hetkel vilksatab seina ääres midagi väikest ja pruuni.

Enne kui ta midagi mõelda jõuab, on väike hiir juba tolmuimejasse imetud.

„Appi! Vaene hiireke on nüüd tolmuimeja kõhus.”

Petronella teeb kärmesti tolmuimeja lahti ja võtab täis tolmu koti välja.

„Niikuinii tuleb uus tolmu kott panna.” Selleks et hiirt paremi-

ni ja kiiremini päästa, rebib tüdruk tolmu kott papiriba ära. Tolmupahvak lööb talle näkku ja ajab kõhima.

„Vastik! Tolmu-seid koerakarvu täis tolmu koti sisikond ei ole just kõige meeldivam vaatepilt.” Tüdruk sorib ettevaatlikult tolmu koti sisus. Ja ennäe imet: prahi keskel istub kotis väike pruun hiireke. Üleni tolmu ne, aga õnneks elus.

Petronella püüab jahmunud hiirekese ettevaatlikult kinni ja

toob oma väikese nukuharja. Hiir piiksub erutusest ja tema süda taob. Ta hammustab oma väikeste teravate hammastega isegi tüdruku kätt.

„Ai! Kohe saan valmis!” lubab Petronella hiirekesele. Ta kasib hiire kasuka puhtaks ja viib ta siis aeda kompostihunniku otsa, kuhu paneb ka mõne leivatükikese.

„Sa oled ainus hiireke kogu maailmas, kes võib öelda, et on oma elus tolmuimeja kõhus olnud,” ütleb Petronella hiirele ja paneb leiva kõrvale ka tükikese juustu. Aga hiirt ei huvita ei juust ega leib. Ta lipsab minema.

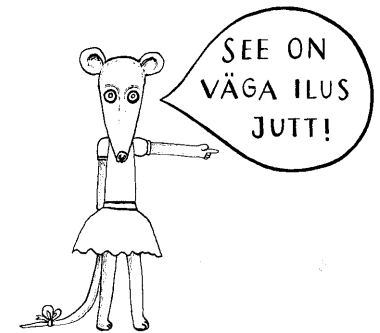
Vahepeal on Petronella pere koju jõudnud. „Petronella, tule kohe siia!” hüüab ema elutoa aknast. „Mis jamaga sa siin hakkama oled saanud?”

„Ma pidin ainult ühe tolmuimejasse sattunud hiire elu päästma.”

Ema vangutab pead. „Mis naljakaid asju sa küll kogu aeg teed?” Ta paneb toidukraami ära ja samal ajal asetab Petronella tolmuimejasse uue tolmu koti. Nüüdsest on ta tolmu imedes väga ettevaatlik.

Iial ei või ju teada, kes diivani all peidus on!

*Saksa keelest tõlkinud
Monika Reedik*

JUBEJUTUD 2013

Terve novembrikuu vältas Tähekesse jubejuttude võistlus, kuhu laekus seekord 381 vägagi õudset ja ülimalt jubedat tööd. Seda on peaaegu kaks korda rohkem kui eelmisel, 2011. aastal toimunud võistlusel! Aitäh kõigile autoritele ja nende juhendajatele!

Suure osalejate arvu tõttu hindas Tähekesse žürii (Ilona Martson, Jaanus Vaiksoo, Jaak Urmet ja Kadri Tiisel) jubejutte neljas vanuseastmes.

1. klasside arvestuses sai esikoha „Jumala jubejutt“ (Karl Elias Saue, 1. kl, Tallinna kesklinna põhikool), teise koha sai „Õnnetu libahunt“ (Lisbeth Riistan, 1. kl, Mustamäe gümnaasium) ja kolmanda koha sai „Lugu suurest rotist“ (Karep Rutov, 1. kl, Misso kool). Eriauhinna pälvis lugu „Luukered põllul“ (kuueaastane Ruut-Kristjan Keerend).

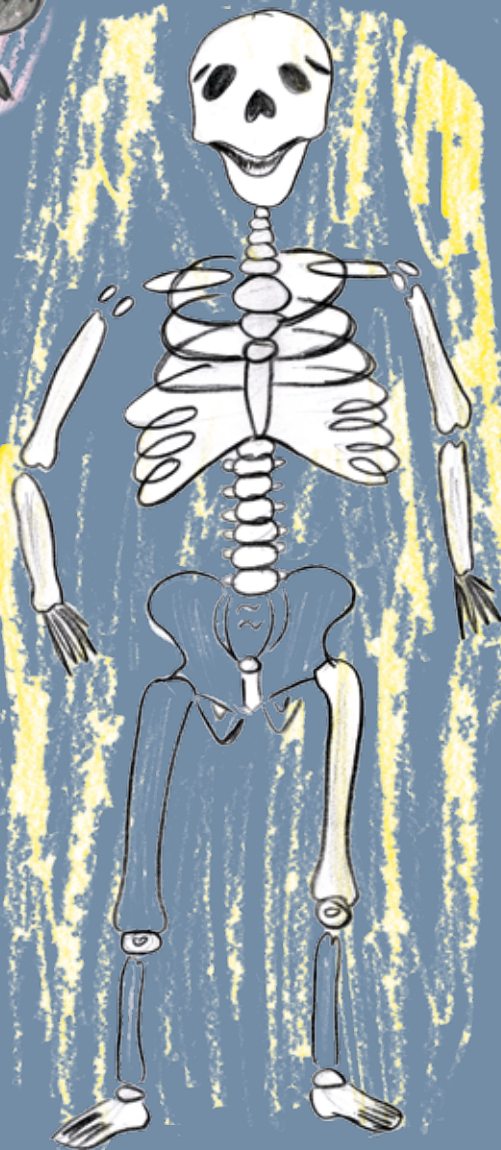
2. klasside arvestuses pälvis esikoha „Luukerelambad“ (Viktoria Helme, 2. kl, Tallinna 32. keskkool), teine koht läks jutule „Tüdruk ja lepatriinu“ (Angele Dendo, 2. kl, Gustav Adolfi gümnaasium) ja kolmas koht loole „Õudne päev“ (Ron-

ja Niine Lõhmuste, Brüsseli 2. Euroopa kool). Andsime välja ka kaks eriauhinda: „Vanavanaisa Ants“ (Raul Robin Väli, 2. kl, Peetri lasteaed-alkool) ja „Jubejutt“ (Victoria Saks, 2. kl, Rocca al Mare kool).

3. klasside arvestuses võitis „Õudne nädal“ (Randar Rätsep, 3. kl, Kilgi-Nõmme gümnaasium), teiseks tuli „Kärnjärve krokodill“ (Artut Leet, 3. kl, Tallinna 32. keskkool) ja kolmandaks „Jube jutt“ (Tauri Tamming, 3. kl, Rocca al Mare kool).

4.–6. klasside seast osutus parimaks „Õpetaja Paula juhtum“ (Miia Puidet, 4. kl, Pärnu Kuninga tänava põhikool), järgnesid „Salapärane maja“ (Gregor Emanuel Makowski, 5. kl, Ateena Saksa kool) ja „Mõisavaim“ (Kadi Käosaar, 4. kl, Rapla Vesiroosi gümnaasium).

Lisaks jaanuarikuu Tähekesele ilmuvad jubejutud veel veebruaris ja märtsis.

JUMALA JUBEJUTT

Elas kord Jumal, kellele meeldis lugeda inimeste jubejutte. Ta muutus poisiks nimega Henrik ja läks alla Maa peale.

Ühes väikeses linnas oli raamatupood. Sealt ostis Henrik endale uue raamatu „Põrgu“. Kui ta avas raamatu, kukkus ta sinna sisse. Raamatus ootas teda kimäär. Jumal ei jõudnud kolmenigi lugeda, kui kimäär avas suu ja sõi Jumala ära.

Karl Elias Saue, 1. kl, Tallinna kesklinna põhikool

ÕNNETU LIBAHUNT

Oli üks ilus metsatukk, kus oli hästi sügav ja tihe mets. Selle ees aga laius ilus suur-suur põld. Üle põllu oli näha kaugele-kaugele. Selle metsatuka ääres olid ka ühe vana lossi varemed.

Selles sügavas-sügavas metsas elas üks hunt ehk libahunt. Libahunt oli hästi vana, aga välimuselt ei olnud ta üldse vananenud, vaid nägi välja kui tugev ja turske, noorust täis hunt.

Kogu aeg tundus, justkui ta otsiks midagi või kedagi. Aga samas ei olnud ta saagihimuline. Ta murdis vaid nii palju, kui jaksas korraga ära süüa.

Iga kord, kui oli täiskuu, läks ta lossivaremetesse ja jõi seal kuldsest peekrist verd, mille tulemusel muutusid varemed lossiks ja hunt muutus inimeseks. Tegelikult oli hunt kunagi ammu-ammu olnud prints.

Kohe hakkas prints meeletult läbi jooksmas kõiki ruume: tube, saale, kööki, aga iga kord pidi ta pettuma. Prints ei leidnud oma printsessi. Ta ei teadnud, et tal on peal needus, mis on kestnud juba sadu aastaid.

Prints pidi kahjuks alati pettuma, sest ta ei teadnud, et möödunud on juba sadu aastaid ja printsessi enam ei ole ja lossist on pärast täiskuuööd järel vaid varemed. Ja nii kordub kõik igal täiskuuööl.

Lisbeth Riistan, 1. kl, Mustamäe gümnaasium

LUGU SUUREST ROTIST

Elas kord üks suur-suur rott, kes närís linnas, mille nimi oli Tallinn, asfalti. Äkki tuli käänu tagant üks inimene. Ta küsis: „Miks sa asfalti näríd?“

Rott vastas: „Sellepärast, et keegi tuleks minu käest küsima, mida sa teed. Ma söön nüüd sinu ära!“

Siis võttis inimene jalad selga ja

jooksis ära. Aga rott sai ikka inimese kätte. Rott ähvardas: „Kohe hammustan!“ Aga inimene hüüdis: „Appi! Appi! Ap-appi!“

Ja kogu Tallinna inimesed tulid kokku. Rott oli kaval: ta kutsus niimoodi inimesi ligi ja saigi kõik inimesed alla neelata!

Karep Rutov, 1. kl, Misso kool

LUUKERED PÖLLUL

Õhtul, kui kaks last olid põllu peal, siis hakkas mingi mürin pihta. Traktor hakkas käima ja kombain ka. Nad hakkasid lapsi taga ajama.

Traktori ja kombaini sees istusid luukered. Lapsed jooksid kivitee peale ja põgenesid traktori ja kombaini eest minema pedaalidega mänguautoga.

Ja siis tuli hommik. Traktorimees ja kombainimees küsisid, kes istub nende kombaini sees. Nad löid luukered traktorist ja kombainist minema, ja tegid põllul rahulikult tööd edasi.

Ruut-Kristjan Keerend, 6 a

Joonistanud Valeri Smirnov, Maria Galiguzova ja Marianna Vald Tallinna Õismäe vene lütseumi 3. klassist ja Florence Loore Ritso Jõõpre kooli 1. klassist

PORR — NALJAKA NIMEGA LIND

Jaenuarikuus hakkab pakane lapsi nina otsast näpistama ja hanged kerkivad aina kõrgemaks. Saabub talve külmem pool.

Just siis tulevad sügavalt metsarüpest välja ka sellised linnud, keda me tavaliselt oma kodude ümber ei näe. Akna taga pekitüki küljes võib rippuda suur-kirjurähn või koguni hallpearähn. Aga mõnikord tuleb toidulauale oma nälga vaigistama ka üks päris pisike linnuke – porr. Tedagi on vanarahvas rähniks pidanud. Ja nimegi on ta rähnide pöristamisest saanud.

Aga oma välimuselt ega laulult ei sarnane porr rähnidega mitte üks põrm. Porr on pisitilluke valge kõhualuse ja pruuni tähnilise seljaga linnuke, kes oma puu otsas tegutsemisega õige veidi hiirt meenu- tab. Väledalt ja vilkalt ronib ta ringiratast mööda puutüve üles. Just nii nagu hiirekesed seda teeks. Vahel tundub aga koguni, et keegi nagu sikutaks teda puu otsast nööri- ga aina ülespoole – ikka nõks ja nõks.

Porr nokitseb läbi iga kooreprao. Ja siis – vurrdi! – jälle järg- mise puu jalamile ja jälle ringiratast üles. Puukoristajast, kes samuti talvel toidulauale tuleb ja kes ka puutüvedelt toitu otsib, erineb porr selle poolest, et puukoristaja liigub puutüvedel üles ja alla, aga porr alati vaid ülespoole. Võib-olla ei julge see linnuke pea alaspidi rippuda?

Porri nokk on teistest laululindudes hoopis erinev: pikk peeni- ke nokakene on konksus allapoole. Selle naaskliga on hea koorep- ragudest toitu urgitseda. Porrile maitsevad väga need putukad, kes oma närimisega puudele liiga kipuvad tegema. Seepärast võib porri tõeliseks puutohtriks pidada. Seemneid sööb ta ainult suure näljaga, just talvel. Kuid ka ilusat laulu tuleb sealt noka vahelt – mitte koledat porinat, vaid kõlavat sidistamist: „tii-tii-titititititititii-tii-tii-tüit“.

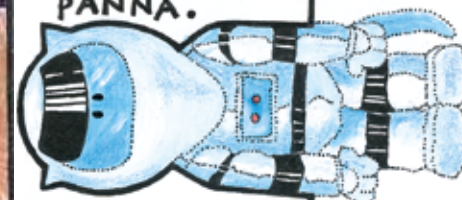
Talve lõpul kaob porr taas paksudesse kuusemetsadesse ega tule enne inimeste silma alla kui alles rände ajal septembrikuus. Siis askeldavad nad päris julgelt koos tihasteparvedega.

*Kristel Vilbaste
Pildistanud Arne Ader*

KOSMOSEHUNT JA
METSAKUTSU: NAD PÖÖRAVAD
MÕNIKORD OMA ELUS UUE
LEHEKÜLJE JA KÄIVAD
ÜKSTEISEL KÜLAS. KOSMOSE-
LAEVAS JA HUNDIKOOPAS.

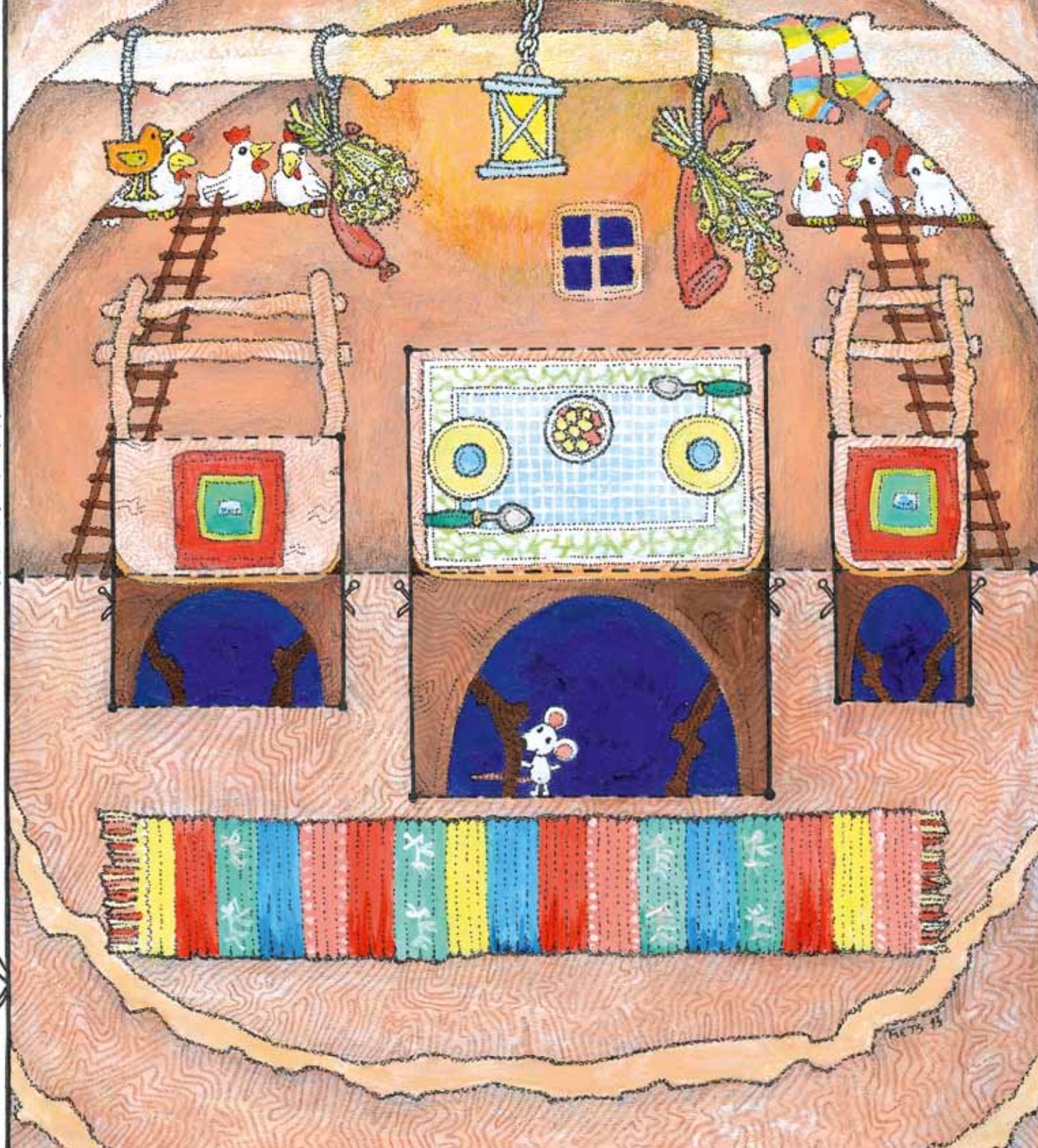
• LÕIKA HUNDID VÄLJA,
KOOS VALGE HOIDJA-
RIBAGA, MÕÖDA MUSTA
JÄMEJOONT.

KEERA HOIDJARIBA
RULLI, LIIMI
KINNI. NÜÜD
SAAD HUNDID
PÜSTI SEISMA
PANNA.

Meisterdamist õpetas Tiia Mets

KÄÄRIMÄRK NÄITAB LÕIKAMISE KOHTI

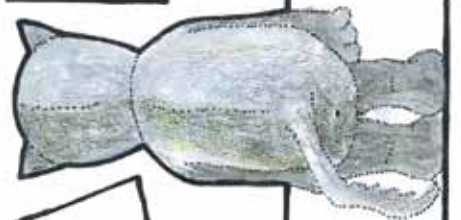

LÕIKA LEHETL VÄLJA SUUR PILT. VOLDI SEE MÕÖDA PILDIL KESKEL OLEVAT KONTOURI POOLEKS.

• LÕIKA MÕÖDA PILDIL OLEVAID JÄMEJÕONI KUNI MUSTA TÄPINI, SELLISEID LÕIKEID ON 6. LÕIKAD PABERI KESKELT, SUUNAGA TÄPI POOLE.

• VOLDI TEKKNUD LAUD JA TOOLID VÕI KOSMOSELAEVA PULDID PILDIST ETTEPOOLE.

• SAAD PILTE VAHETADA, VOLTIDES ESEMEID TEISTPIDI.

▲ VOLDI SIIT — — — VOLTIMISE JÕON

SIGRID SÕIDAB ATV-GA

11-aastane Sigrid Ploomipuu on Tartu Mart Reiniku kooli tüdruk, kes armastab kihutada ATV-ga.

vajutama, niisama rooli pöörata ei saa. Aga mulle hakkas ATV-ga sõitmine meeldima. Ja siis issi viis mu ühele võistlusele, kus ma sain kohe esimese koha ja karika ka!

Kui kaua sa nüüd sõitnud oled?

Ei tea ise ka ... Issi ostis need ATV-d vist neli aastat tagasi. Alguses sõitsin üks aasta koos issiga, aga kolm aastat tagasi hakkasin ka üksinda sõitma. Issil oli rada juba enne valmis ja selle peal ma siis sõitsin. Vahepeal jäin kinni ka, aga lasin natuke tagasi, siis panin jälle hästi kiiresti edasi – ja sain kuidagi välja. Mulle nii meeldib sõita!

Mis need ATV-d täpselt on?

ATV-d on nagu autod, natuke väiksemad. Neil on samamoodi neli ratast, ainult neil saab nelivedu sisse või välja lülitada. Osa on sport-ATV-d, mille ratastel ei ole porilaudu ja rattad ise ei ole ATV kere all. Ja on ka tavalised ATV-d, millel on rattad ATV all.

Kas lastel on ka eraldi ATV-d?

Jaa, aga need on hästi väikesed ja nendega ei saa hästi suurt gaasi. Ma ise sõidan suure ATV-ga, kuna isal ei ole väikest ATV-d.

Jalapidurit ei saa ma nagunii vajutada, sest see on esipidur ja ma võin lennata. Pean pigem parema käe pidurit jõuga vajutama. Natuke raske on. Gaasi anda on lihtsam, see käib põidlagal!

Kuidas hakkasid ATV-ga sõitma?

Isa ostis ATV-d. Ja siis ükskord ütles, et Siki, mine proovi selle muruplatsi peal sõita! Oskad ju küll gaasi vajutada ja õpid võib-olla piduri ka ära. Ja siis ma mõtlesin, et lähengi ja vaatan ära. Alguses oli küll natuke raske korruga pidurit vajutada ja rooli pöörata, sest mul ei ole nii palju jõudu ja kui ma tahan pöörata, siis pean ma ikka natuke gaasi

Kas hirmus ei ole?

Alguses natuke oli, aga nüüd on küll nii, et kui meie issi ja väikevennaga kolmekesi koos ATV peal sõidame, siis issi ei luba mul gaasi päris põhja vajutada – minu jaoks on ju igav, kui gaas on kogu aeg kümne peal. Üksinda sõidan ikka natuke kiiremini. Mulle meeldib väga kiiresti sõita.

Mis selle asja juures on, mis sind võlub?

Ma ei tea – võib-olla kiirus. See on nii lahe! Alguses ma tahtsin hakata hobusega ratsutama, aga ATV-ga on põhimõtteliselt sama tunne. Ainult sa saad ise muuta, kui kiiresti sõita ja kuhu sa tahad pöörata. Mõned minu sõbrannad ütlevad ka, et kuidas sa kannatad selle lärmi sees olla, aga ma vastan, et kui sa ikka oskad sõita, siis erilist lärmi pole. Ja kui kõrvadel valus hakkab, siis vajutad vähem gaasi. Näiteks issiga mulle kahekesi sõita ei meeldi, sest issi tahab trikitada ja teeb mõnikord ootamatuid kurve. Mulle meeldib ikka ise sõita, siis ma tean, mida ma julgen teha ja mida ma ei julge!

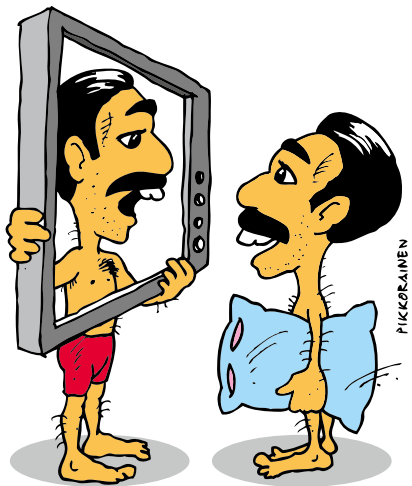
Sigridiga vestles Kadri Tiisel Vikerraadiost. Kuula ka lastesaadet „Säde“ esmaspäeviti kell 9.45 ja kordusena kell 18.30!

Aapo Iives

STAARISAADE

**TÄNA TELEVIISORIS
OLI STAARISAADE.
STAARIVÄRGIST SELLEPÄRAST
ON MUL ÜLEVAADE.**

**KORDAN SEDA ENNE VEEL,
KUI MA LÄHEN VOODI:
STAAR ON SEE, KES OSKAB OLLA
TEISE STAARI MOODI!**

Joonistanud Alar Pikkorainen

„Tüdruk, mis su nimi on?“
„Pontu.“
„Miks selline veider nimi?“
„Ah, teate, vanemad lihtsalt tahtsid minu asemel koera.“

Juku ei taha kooli minna.
„Helista õpetajale, et sa ei saa tulla, sest teie peres sündisid kaksikud!“ soovitab sõber.

„Ma parem ütlen, et sündis üks.“

„Miks üks?“

„Teise hoian järgmiseks nädalaks.“

Juku jalutab isaga loomaaias. Jühes puuris istub Amuuri tiiger. Isa räägib, kui ohtlik see kiskja on. Et parem on puurile mitte ligi minna, muidu kisub sõrme otsast.

Juku kuulab mõtlikult, siis küsib: „Aga isa, kui tiiger puurist välja pääseb, võib ta ju sinu ära süüa.“

„Jah, poiss. Aga miks sa seda küsid?“

„Sa ehk ütleksid enne, mis number trolliga on mul pärast kõige õigem koju sõita?“

Ema: „Juku, kus meie kanaarilind on?“

Juku: „Puuris. Vähemalt oli ta seal, kui ma tema pealt viis minutit tagasi tolmuimejaga tolmu imesin ...“

Juku on kooli minemas, ema lehvitab rödult järele.

„Emm, sa unustasid mulle tasukuraha anda! Viska alla – üks euro ja kaheksakümmend senti!“

„Kuid mündid kaovad ju lume sisse ära!“

„Aga sa paki need kümneeurose sisse!“

Juku on rahvast täis bussis endale istekoha haaranud. Kõrval seisab vanatädi.

„Noh, kas jalad valutavad ka?“ pärib Juku.

„Valutavad, valutavad ...“ vastab tädi.

„Aga tädi, kui te väike olite, kas te pakkusite vanainimestele kohta?“

„Pakkusin, pojake, pakkusin!“

„No näete – seepärast valutavakli!“

Viiendaastane Juku käitub halvasti. Ei kuula sõna, jonnib. Viimases hädas ähvardab ema, et vahetab ta välja hästi käituva lapse vastu.

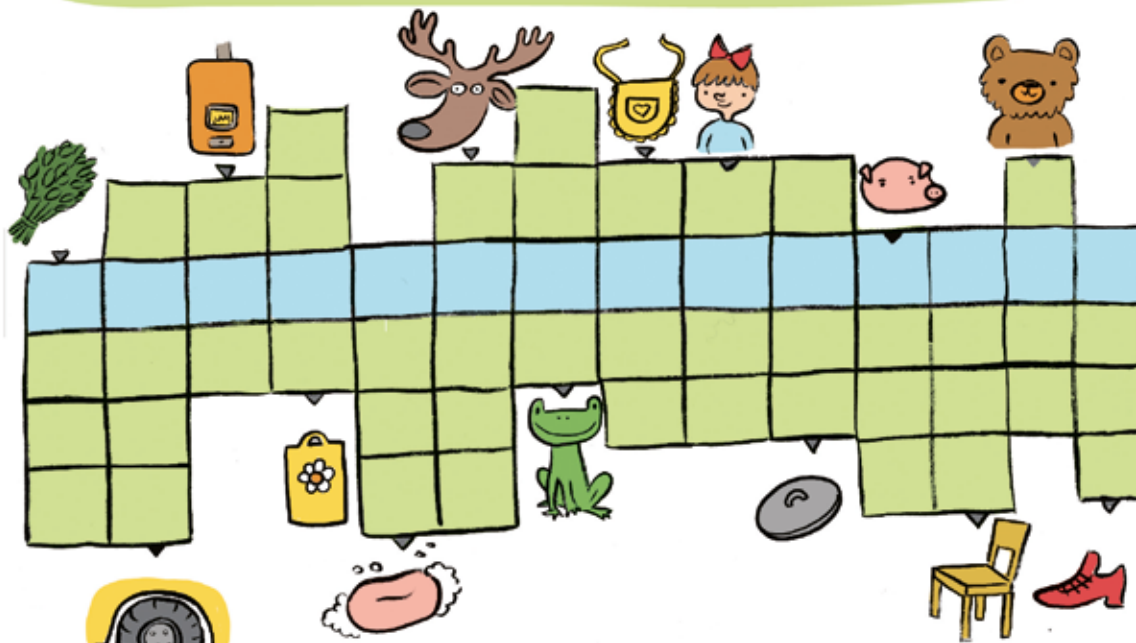
„Hehee, ei lähe läbi,“ ütleb Juku.

„Miks?“

„Mõtlen ise – milline loll vahetab hea lapse sellise vastu nagu mina?“

LAHENDA RISTSÕNA! VASTUSEKS SAAD TEADA, KUIDAS ON UUS AASTA VÕRU KEELES!

LABA

JÄÄ

LUME

LINNU

LÄKI

SUUSA

KELGU

LUME

HÄRMA

KÜLMA

RADA

LÄKI

LÕNG

VÄRIN

KARUSSELL

MEMM

HELVES

MAJA

MÄGI

KINNAS

TÕMBA JOON ÕIGE SÕNA JUUREST
ÕIGE PILDI JUURDE!

ARVA ÄRA!

RASVATIHANE

LEEVIKE

VARBLANE

RÄHN

PUUKORISTAJA

HARAKAS

VARES

JÄÄLIND

SINIKAELPART

TUVI

Joonistanud Elina Sildre

PANE KOKKU ÕIGE LIITSÕNA! KÕIK NEED
SÕNAD ON SEOTUD TALVEGA, AGA ÜKS
OTSUSELT MITTE. MILLINE?

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 17. jaanuariks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja raamat „Kuidas leiti jõulupuu”.

EELMISE „ARVA ÄRA!” VÕITJA ON ALEKSANDER KASEPALU VALGAMAALT. PALJU ÕNNE!

OLEN ALATI SIIN. ILON

Karlsson, Bullerby lapsed, Madlike ja Lärmisepa tänava Lota on Astrid Lindgreni teostest vaid mõned tegelased, kellele Ilon Wikland on kuju andnud. Neid ja teisi tegelasi võib kohata Haapsalus Iloni Imedemaal.

Jaanuaris avatakse Iloni Imedemaa galeriis uus näitus „Olen alati siin. Ilon“. Senise 50 töö asemel on väljas umbes 200 eset. Lisaks joonistustele saab näha fotosid, kujusid ja raamatuid, samuti mälestusesemeid Ilon Wiklandi elust, rännakutest ja töödest. Veel saab vaadata, milline on Iloni töölaud, pildistada end koer Sammeliga, viibida Iloni piltidelt tuttavas öhkkonnas. Uus näitus keskendub eelkõige Ilonile kui mitmekülsele kunstnikule.

Kuidas sai Ilonist kunstnik, kust saab Ilon inspiratsiooni, kuidas sünnib raamat – neile küsimustele võib igäiks uuele näitusele vastust otsima tulla.

Toremaid üllatusi leiab ka kolmandalt korruselt. Tule piilu, mis paistab Väikevenna aknast, riieta end muinsajututegelaseks, toimeta pisikeses köögis, meisterda käsitöönurgas ja tunne niisama rõõmu mängimisest! Imedemaa on avatud kogu perele!

Iloni Imedemaa

HIND 1.50 EUROT